

Predplate u Šibeniku:
Prejedini broj stoji 4 para
Na knjucu 6 para
Predplate van Šibenika:
na godinu 8 Kr.
na pol godine 4 Kr.

Vlastnik,
izdavatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Prodiranje njemštine.

(Nastavak v. br. 3.)

Prema snazi, kojom njemština sebi krči pute u našu knjucu, bilo bi vrlo malo, kad bismo je suzbijali samim prezirom, negodovanjem ili prosvjedom. To bi sve bilo premalo i bez uspjeha. Moramo dakle suprotstaviti druge, jače i trajnije zaprake. Nismo toliko naivni, da bi smatrali obična parlamentarna sredstva tomu dovoljnici; a ni od rada pojedinaca ne očekujemo velikih uspjeha.

U istinu vidimo, da je u programu sjedinjenih narodnih stranaka pitanje o uvedenju hrvatskog jezika među prvim zahtjevima. Očekujemo, da će zastupnici oko oživotvorenenja toga pitanja i raditi, ali da li će uspjeti, ne znamo, dok pripadamo poli monarhije, gdje se sva narodnostrana borba vrti upravoko nječkoga jezika.

Uzparedo s ustavnim borbom zastupnika za uredovni jezik stoji i pitanje o jeziku u školama, u hrvatskom sveučilištu, itd. U zadnje doba smo štograd u tom pogledu postigli; ali ono malo, dobro promotreno, nije nikakav uspjeh. Dok zagrebačko sveučilište ne bude proglašeno podpuno ravnopravno svim ostalim sveučilištima, ovo pitanje neće biti pravo rješeno. Jedino tada biti će našoj mladeži zajamčena ciela viša naobrazba u materinskom jeziku. Tu višu naobrazbu u hrvatskom jeziku nismo do sada postigli, a nema ni izgleda, da ćemo je brzo postići.

Reći će se, mogli bi suzbijati njemštini u našem družvenom i privatnom saobraćaju. Ona nam se tu u istinu drzivo nameće, ali ni tu od otpora nije mnogo očekivati sa više razloga. Činovnik političke struke, žandar, činovnik na željeznicama, činovnik u obće mora da se služi tim jezikom, ako hoće napredovati. Neće li, doći će tudjinac, Niemac, i govorit će i širit će njemštinu.

Trgovački naš svjet mogao bi, kad bi se složio, uzraditi štograd proti prodiranju njemštine. Mogla bi se razna mjeseta i trgovci udružiti, kao nekad Trpanji, i zahtijevati dopisivanje itd. na hrvatskom jeziku. Ali ni od toga ne očekujemo velike pomoći. Naša je trgovina upućena na Niemce, jer su nam svi drugi putevi zatvoreni. Tu su otvorena vrata njemačkom gospodstvu, a mi smo i tu samo sluge i robovi njemačke trgovine. Dakle konično na tom polju, dok god mu se ne zatvore vrata, niemac će gospodariti. Njemačke trgovce nismo danas u stanju izbjegavati, jer mi ne gospodarimo, niti u današnjem stanju možemo gospodariti sa svojom kesom.

Mi možemo kao pojedinci odhivati svaki spis, svaku odluku, koja nije u našem jeziku. Mi možemo činovniku ne odgovarati na njemački nagovor ili upit itd. U jednu rieč pojedinci mogu njemački jezik bo-

katirati, ali ni od toga ne možemo se mnogomu nadati. Njemački jezik je rieka, kojoj su puti otvoreni put juga. Ta rieka znači „Drang nach Süden“. A to hoće reći, da niemac mora silom, makar i naporom na jug, ovdje gdje smo mi. On hoće da nas ima kao sluge svoje, koje služe njemu i njegovom gospodstvu.

Niemci dandas sami nas uče, što kane i što žele. Niemci nas uče, što treba da radimo, ako ćemo im se oduprieti.

Niemci danas govore, da će se oni svim silama opirati otrgnutu Dalmaciju od njihova gospodstva, jer da bi tim Austrija izgubila polovinu svoje obale i 50 izvrstnih luka i da bi izgubila gospodstvo na Balkanu itd.

Niemci danas idu tako daleko, da otvoreno kažu, što hoće. Oni u Pulju izdavat će do brza list pod imenom i geslom: „Drang nach Süden“.

Nekidan jedan stari kapetan izrazio se ovako: „Talijani htjeli su na svaki način da Trst bude talijanski i radili su proti Slavenima. Nakon dvadeset godina, što ja nisam bio u Trstu, nisam se mogao snaći u njemu. Talijani još misle da je Trst talijanski, ali on je u istinu njemački grad, i Niemci će do malo biti tamo gospodari“.

Eto, takova budućnost čeka i nas, ako se ne uklonimo njemačkoj rieci.

A to možemo jedino, ako se priključimo braći preko Velebita. To je ono, oko čega treba da radimo.

Mi očekujemo od „Hrvatskog Kluba“ da u tom smislu organizira narod u Dalmaciji. — *U sjedinjenju naš je spas.* —

Njegujmo naše more!

(Nastavak v. b. 3.)

Osim dinamite, naši ribari rabe, na štetu njihova trajnog dobitka, te na zator ribarštine, još i drugih ne manje škodljivih sredstava.

U prvom redu spominjemo ugljen od acetilene (carbone di calce) Ovaj nešretni običaj najprije se je počeo upotrebljavati u okolini Šibenika; a djeluje ubitljivo na ribu ko i dinamitu, s razlikom, da je za čovjeka pogibeljni.

Težko je razpoznati prave znakove, po kojima možemo prosuditi, da li je riba ubijena dinamitem, ili acetilenom, nu ako je skuhamo, tad, ako je ubijena acetilnom, zaudara po smrdljivim jajima. Ovakova riba je škodljiva za zdravlje, pošto poradja grčeve u želudcu i nagoni na bljuvanje i proljev.

Treće eksplozivno sredstvo, koje ribari rado rabe, jest živo vapno. Uporaba ovog sredstva djeluje ubitljivo na svu ribu u okolo eksplozije, s razlikom, da one u blizini odmah umršti, dok one podaljši zagusi, te i ove kašnje počrknu.

Riba umršćena ovim načinom dade se prepoznati po tome, što joj ustne pobiele, škrge postanu balave i izgube svoju crvenu boju, odi se pomute, a drob nabrekne. Skuhana zaudara po vapnu.

Ako ju jedemo, prouzrokuje болi u želudcu. Osim živoga vapna, upotrebljuje se još i gašeno vapno i modra galica, a to, da se sakritu ribu, pomiješi ugore i hobotnice, izagna iz svojih legla. Gašeno vapno i modra galica djeluju na ženice ribljih očiju, koju neobičnom brzinom progrizu i za ribu bježi iz svojih legla, kad do njih dodje vapno. Preporučiti je ribarima, da se ovih sredstava čuvaju, jer u zavapnjene rupe težko više ulazi i ugori u hobotnicu, a i ako se povrati, to biva posve kasno.

Mutne i nekako slijepe oči bez zjenice, jedini su znakovi, po kojima se dade razpozнатi, je li, ili nije riba gašenim vapnom ili modrom galicom bila iz legla svoga prognata i ostima ubijena.

Osim spomenutih sredstava upotrebljavaju bezdušni ribari na utamanjenje riba još i neke biline ili njihov sok.

U prvom redu dolazi mlič, mličac. To je sok od mesnatne biljke, koju je narod nazivlje drlepan. Ovaj sok oslijepi sasvim ribu. A pošto je ko raztopiva mast, koja se ne prestope širi, to je njegova uporaba jako ubitačna za ribarstvo, a osobito u onim uvalama, koje su određene za lovtuna i palamida, jer u ovako „omličene“ uvale nikakova riba ne dolazi, već bježi. Mličac je mnogo kriv, da su naše rieke i ribnjaci opustili. Mličac je također kriv, da u naše uvale težko ulaze tunji i palamide, a ako i to riedko biva, biva samo časovito.

Uz mlične upotrebljavaju naši ribari još i baluketu, plod od one sićušne biljke, što raste po obroncima naše Krke. Plod ove biljke djeluje na mozak ribe t. j. ugrije ga, te se riba opije. Ribu izpljava tada na vrh vode (mora), razvori ustne i tako kô mrtava nepomično stoji.

Riba, koja je uhvaćena pomoću balukete, skuhana ili počema nema nikakova teka, bljutava je i u one zemane, kad bi imala biti najtežnja. Baluketa je strah i trepet za ribe naše Krke, kao i za morske ciple, salpe itd.

Uporaba svih ovih sredstava strogo je zabranjena, a i pravo je, jer se svim tim sredstvima ludo tamani i tjeru riba iz naših voda, a to je i opet od najveće štete istim ribarima.

Šibenik hrvatski grad.

(Nastavak v. br. 2.)

Kako smo vidili, Šibenik je po imenu hrvatski grad. Vidili smo nadalje, da ime grada Šibenika dolazi za prvi put u izvornoj hrvatskoj izpravi od god. 1065. Vidili smo, da Lučić dolazi do zakljuka, da su Šibenik utemeljili Hrvati.

Hrvati, zauvezši novu zemlju, zadržali su i ovdje svoje starodavne plemenske uredbe. U toj novoj zemlji dakle svako pleme uzelо je sebi stanoviti dio zemljista, koje se dijelilo po zadrugom.

To zemljiste sačinjavalo je župu, županiju, (upu) kojoj je stajao na čelu plemenski starešina župan (uppanus) knez.

Svaka župa imala je kao središte, kao sielo svoga župana, svoj utvrđeni grad. Taj grad bio je središte narodnoga vjerskoga i vojnič-

Pisma i predplate salju se uredništvu. — Nefrankiranu se pismu ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju. — Oglaši se tiskaju po 20 para, priobrana, zahvala, itd. po 40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Šaglinatz
Trg Sv. Ivana.

koga života. Grad se obično zvao imenom svoga plemena, ili po položaju.

Tako je nastao i Šibenik. Iz spomenika X. i XI. stoljeća znamo, da je između Zrmanje, mora i Cetine bilo dvanaest hrvatskih županija, između kojih spominje se i „Castrum sibbenicense cum tota sua iupa“: utvrđeni grad Šibenik sa cijelom svojom župom.

Mi vidimo po tomu, da je Šibenik bio utvrđeni grad, i da je imao svoju župu. Ta Šibenska župa po hrvatskom običaju valja da je pripadala jednom plemenu. A to pleme, po svoj prijeli, bilo je ono Šubića, jer je to pleme vladalo u ovim predjelima, i bilo jedno od najznamenitijih u cijeloj našoj povijesti.

Dokle je dosizala Šibenska županija sa onih davnih doba ne može se ustanoviti. Svakako po uredbi hrvatske županije možemo nagadjati kolika je bila.

Zupan je bio glava županijskog suda; on je bio i vodja u ratu; njemu je bio podčinjen podžupan, koji je upravljao manjim kotarima, onda satnici, koji su vodili manje odjela župne vojske.

Svaka županija upravljala se skoro po sebi. A više županija sačinjavale su oblast, koja je bila podredjena velikom županu, knezu, vojskovođi, kašnje kralju Hrvat.

Šibenska župa morala je biti dosta velika. Na zapadu prostirala se sjegurno preko Krke i dolazila je do stalno u doticaj sa Lučkom, Kninskom i Ninskom županijom, a može biti da je zauzimala cijeli obseg stare skradinske biskupije.

Po svemu ovomu vidimo, da je Šibenik jedan od onih gradova, koji je počeo sa životom Hrvata na Jugu, i da je on sa svojom županijom morao mnogo utjecati u ondašnji državni život Hrvata.

A uprav ove oblasti, kojoj je pripadao i Šibenik, jesu one, koje su od svih drugih hrvatskih oblasti počele najprije svoj državni život. To je Biela Hrvatska, a Šibenik je sa svojom županijom ležao, možda se reč, u sredistu te Biele Hrvatske.

U Bielu Hrvatskoj krunjen je prvi kralj hrvatski, pa je naravno da je Šibenik u ono doba bio jedan od kraljevskih gradova.

Za stalno se zna, da je u njezinoj utvrđenoj sredini prebivao i pravdu dijelio Krešimir kralj, i zato Šibenik i danas zove Krešimirovim gradom.

Vl. Don Franje Bulić, odnosno na naš članak „Šibenik hrvatski grad“ u br. 2., poslao nam je razpravu (Bullettino str. 56 i 57) o položaju Sicum (Siculi). „Položaj Sicum-a“ — upozorjuje nas Don Franje — riečen je prije Lučića.

U članku Bullettina, Tabula Pautigeriana ustanavljuje točno položaj Sicuma između Trogira i Solina i baš u današnjem običini Kastel novi.

Oveliko do znanja našem člankopisu, koji je to dokazivanje pripisivalo Lučiću, a vl. našem Don Franju, svjetkom njenjaku, od sreća hvala na izkazanoj pažnji i ljubeznoj susretljivosti.

Na protivnoj obali.

Čarobna kraljica mora, Mletci, bijahu u prošlu nedjelju svjedok novim izjavama prijateljstva i ljubavi medju dve susjedne države. Zadnji put su se sastali u Opatiji; ove je godine austrijski ministar izvanjskih posala grof Goluchovski uzvratno posjet svomu talijanskom drugu na talijanskom zemljištu. Barem je njemu dozvoljeno ono, što njegov gospodar, ili nije htio, ili nije mogao da učini.

Ovomu diplomatskom sastanku javno mnjenje pripisivalo veliku važnost.

Po mnogim biljezima moglo se posumnjati, da odnošaji između Austrije i Italije nisu odviše prijateljski. Na ekonomskom polju bilo je došlo do mnogih nesuglasja, te se htjelo dosta muke, dok su mudre glave u Valombrosi sklopile blažeći trgovački ugovor. Obim državama rasle su zazubice sa Albanijom, te se je bilo bojat, da ne dodje do gustih.

Javno mnjenje nije u Italiji nikad bilo jako skljono savezu sa Austrijom. Mržnja na Niemca, na stogodišnjeg tlačitelja, bijaše prešla u krv svakom Talijanu, te se nije mogla lako na jedan put promišliti u ljubav i prijateljstvo, niti je do isto to moglo učiniti varvarsko pošanjanje njemačke nesnošljivosti sa talijanskim djacima u pitanju sveučilišta.

Trebalo je dakle umiriti javno mnjenje u času, kad se već govorilo o ratu. Zato se taj sastanak očekivao s velikom napetostu.

Po međusobnim nazdravcama, po izjavama Tittonijevim poslije sastanka, reklo bi se, da su se obe diplome našla zadovoljna izmjenjanim razgovorima. Bavili su se skoro izključivo balkanskim pitanjima, te su odlučili uzdržati *status quo*. Italija priznava, da Austrija u smislu zloglasnog berlinskog konгрresa ima svoje osobite interese da sačuva na Balkanu. Tako se kroj sudbina narodima!

Da nije budnog oka europejske diplomacije i njezinog štitničkog nastojanja, bili bi balkanski narodi možda već davno izvojevali svoju slobodu. Na svetu Sofiji blistao bi opet križ. Ne bi povjest bilježila svake godine nove krvne borbe i nove ljudske žrtve u Macedoniji. Ali se Niemu hoće gospodarenja u tujdju kući, hoće mu se slavenske djece, da mu robuju.

Za slobodu balkanskih naroda Rusi su svoju krv lievali, a koristi nisu imali; poslije rata navalili su njemački židovski trgovci, da djebove kreaju i da šire njemačku kulturu.

I tako Balkan, čim se oslobođi jednog ratovanja, pada u drugo.

Mrtvi talijanski junaci, koji su toliko znali da žrtvuju za jedinstvo i neodvisnost svoga naroda, gdje god se borba za slobodu vodila, znali su pritrčati u pomoć.

Sadašnja talijanska diplomacija pomaže Niemcima, da druge narode gnjave, u nadi da će i nju štograd zapasti.

Za to eto međusobnih priznavanja interesa i sfera u tujdju kući.

Sve ove diplomatske nedostojne požnde može biti da se jednom osvete i Italiji i Austriji.

Može biti, da će druge vlasti jednom zagrmiti: Balkan balkanskim narodima. A onda?

DOMAĆE VIESTI

„Jedinstvo“, koje nam je ovaj čas prisjelo, bavi se na više mesta s nama i odnosnjima u Šibeniku. Dobit će već svoj odgovor, kako zashtuju.

Ovogodišnje porotničko zasjedanje kod ovog okružnog suda počelo je u ponedjeljak. Prva se razprava obdržala proti Ivanu Nakiću iz Siverića, radi zlosti pogibeljne uporabe praskavih stvari. Razprava nije bila dokončana radi nekih mnudiških izvida, te je bila odgodjena do konačnog zasjedanja, koje će biti tim produženo.

Ovaj razpravi predsjedao je predsj. pl. Grisogono. Obranu je zastupao D. Pini, a javnog tužitelja državni odvjetnik Marcocchia.

Druga razprava. Držala se proti Simi i Paški Plenji i Tomi Komadinu iz Vrpolja radi zlosti otmice.

Predsjedao je sav. vit. pl. Paitoni, Državno Odv. zastupače pododvjetnik D. R. Alačević, a branio je obtuženički Krstelj.

Pošto su porotnici jednoglasno zaključali glavno pitanje o silovitoj otmici, a sa deset glasova potvrdili eventualno pitanje o lukavom odvedenju maloletne djevojke njezinom otcen, osudio je sudbeni Dvor Šimu i Pasku Plenju svakog na 6 sedmica, a Tomu Komadinu na 1 mjesec dana tamnica.

Treba pohvaliti vještina i okretnost predsjedatelja i muževnu obranu D. R. Krstelja, koji je u liepom govoru predočio narodni običaj otmice djevojaka, iztičući, kako je ona mnogo manje zlo od civiliziranog otimanja udath žena, čim oblinju oni, koji nam hoće da budu proučitelji. Bio je sočan i govor javnog tužitelja.

Treća razprava je danas o umorstvu, koje je počinio starac od preko 60 god. O teku razprave čemo izvestiti drugi put.

Ovo će zasjedanje biti neobično dug, na što su se danas i porotnici tužili, izrazajući želu, da bi se sljuna duga zasjedanja odiočila. I doista nije razumljivo zašto se nebi obdržala na našem okružnomu sudu tri zasjedanja, što bi porotnicima u velike okolitosti tegotino dugo boravljanjedaleko od svojih kuća.

Tuže nam se, da će ovo biti treći unjesc, sto su sudbene vlasti dale u Zadru vezati Zemljistički jednog večeg sela. Željeti da, se u interesu stranaka, vezanje pospiši.

Neodobreni pravilnici. Namjestničtvo nije potvrđilo pravilnike Sokolskih društava na Janjini, Korčuli, Sinju, Vodicama, jer da im je na barjaku grub krajevine Hrvatske. Kad bi "sah mjesto crno-žutih kocaka imao crveno-biele, moguće da bi i ovaj bio zabranjen!"

Iz Rogoznice nam javljaju, da je izlet našeg „Hrvatskog Sokola“ dne 30 pr. m. pobudio onđe občenitu radost. Sokolasi su dočekani baš krasno. Cielo varoš bijaše okičena trobojnicama. Vježbe čete i podmladka svakoga su ugodno iznenadile. Cielo svečanost razveseljavalu izvrstna „Šibenska Glazba“. — U 7 1/2 na večer izletnici se razstadoše od Rogoznice, koji će — kako nam pišu — onaj dan uzdržati u neizbrisivoj spomeni, željom, da ih naši sokolasi i opet sto skorije posjete.

Vrijedan propovjednik. Vrlj fr. Franje Molin, gvardijan odješnjeg samostana sv. Franje, završio je svoje korizmeno propovijedanje na obće zadovoljstvo. Preko ciele korizme svjet je uprav bezbrojno hrio, da se nasluša njegove jezgovite riječi. Osobito je spomena vrijedan njegov posljednji blagoslov, koji je svakoga duboko ganuo. Takovi nam se množili!

Novost! „Jedinstvo“ javlja kao novost, da upravitelj Pučke Banke Morpurga ima u svojim rukam administraciju toga lista.

Tako i valja. Sad svak zna cije je glasilo splitsko „Jedinstvo“. Namirnice sudbenih činovnika. Ovi činovnici su mogli da sada činiti namirnice u svom jeziku kako žele. A danas im je to onemogućeno, jer oni moraju podpisivati njeke „specifice“ sastavljene proti svakom zakonu u talijanskom jeziku. Je li to pravo?

„Jedinstvo“ hoće na silu, da je naš urednik bio brijač. Nije on to nikad bio, ali, eto, obratiće se kadkad Antoniju po sanjevsku i bez vode i bez sapuna.

Službenica sav. Benkovića, Ivana Olivari, bila je našla liru sterlinu. A

pošto je ovdje jach „Morven“, to je ona htjela preko gospodara englezima vratiti nadjenu liru. Gospodar ju poslao s jednim redarom na brod. Nego englezni zadržali poštenjem siromašne službenice, darovaše joj našastu liru.

Pal je more preksinoč oko 9 sati večer, u Docu, Antica Bujas Dunkina, diete od 5 god. Izvadio je Ciril Marić pomoći redara Čaleta. Pripazite na dječu!

U Vodica nam pišu: Naša Blagajna i ove godine za svoje članove nabavila je 70,000 kigr. sumpora najbolje vrsti u vrijednosti 10,953,62 K. galice engleske 11,309,75 kigr. u vrijednosti 6,472:50 K.

Da je ovdajšnjim luhvarima najviše do propasti težaka, evo i još jednog dokaza.

Oni poručuju, da su pripavni mi, samo neko. Blagajna nebi nabavljala svojim članovima sumpor, galicu, ječam, kuluruz, brašno. Od toga ne bude ništa.

Pošto se približuje občinski izbori, upravitelj kao da se hoće ponovnih izaziva, nemira i nereda, pa hoće da se opet okruži sa redarinom.

Ovdajšnji poštarski i brzovjarni opremač bio promaknut u istom svojstvu za činovnika u Zadar. Obći je glas, da će ga naslediti u karići občinski upravitelj, jer izvjeban i da je to njegova davnja želja. Žllo bi to bilo!

O Šuriju pišat ćemo vam drugi put, jer smo njegovim ponašanjem baš prisiljeni. Ali molimo slavno Uredništvo, da nam naše dopise ne strže bez milosrđa. (vidit ćemo. Uredništvo).

U Dubrovniku se osniva činovnička konsumna zadruga kao što je već to učinjeno u Kotoru i Zadru. Evala vlad! Ona hoće da utuče i u ono malo trgovine, što je još po našim gradovima.

Talijanski djaci držali su na 1. o. mj. sastanak u Trstu. Srvača sastanka bijaše, da se izjave za talijansko sveučilište u Trstu. U ime talijanskih djaka iz Dalmacije govorio je đak Pervan. Bili su zastupani osim toga Trentinci, Istrani, Friulanci, Gorican, Tršćani.

U Senju držale su se jučer 2. o. mj. u 9 sati iz jutra svetane zakladne zadužnice u vjejkoviti spomen hrvatskih mučenika. Tako se držale i na Ricu, itd. I u Dalmaciji trebalo bi uesti ovaj lijepli čaj.

Na znanje. Svi oni, te su kupili zemlje kod kotarske Gospodarske Žadruge i učinili pismo, mogu poći u bježnjučnika g. pl. Petrisa, da im zemlje kupljene ubilježi u zemljističnik na njihovo ime pošto je Zadružna c. k. Demanji podpuno podmirla.

Tamburašima. U Sisku izlazi stručni list za naše tamburaše imenom: „Tamburica“. Liepo je uredivan. Preporučamo ga.

Vjenčanje. Danas se vjenčava g. ca Wilma Katalinić, kći lučkog upravitelja odje, sa našim prijateljem g. Damjanom Katalinićem, čestitom i zauzetnim hrvatom iz ravnih Kaštela.

Čestitamo!

Hercég-Bosna. Kako čitamo iz priloga „Osvoj“ br. 3. reklo bi se, da su Mostarci i Sarajlije zaratali, kamo će sa sjedištem „Hrvatskoga podpornoga Društva“. — Samo da društvo ne bude trpilo!

Petar Stj. Jakovljević — Zagreb, Jelačićev trg, prepovrća se svim onima, koji žele ukraсти svoju kuću hrvatskim slikama. Kod njega se mogu dobiti slike svih poznatijih naših ljudi iz sadašnjosti i prošlosti. Obavila je i naručbe za portrete uljenim bojam itd. Ovog domaćeg poduzetnika prepovrćamo i s naše strane.

U Kotoru su Hrvati ustrojili: „Hrvatsku bokeljsku štedionici“.

U Zagrebu će se radnici, koji se kupe oko „Novog Hrvat. radnika“ i oni oko „Glasa Naroda“ zdržati u jedno na narodnoj podzadlo, te će se njihova stranaka nazivati „Narodno Socijalna“. Dobro je da se naši radnici odalečuju od internacionalalke!

Tuže. Stižu nam neprestano tuže raznih stranaka na drživotno postupanje raznih željezničkih činovnika, osobito na samog upravitelja. Trebalо bi da to nedolikujuće postupanje prestane već jednom.

U Kazalištu Mazzoleni sinočnja večer bijaše baš ugodna. Družtvu g. Majerona dozakalo je i nama, da je zasluzna ono pohvale, kojima ga drugi gradovi obavešte. Najvećna se je diviti gombalačkoj vještini, hitrinu i izdržljivosti ženskih čla-

nova. Vježbe na biciklu takodjer se vrlo vješto izvadaju. Prvi dio, koji je sastojao u prestižnim igrama gosp. Majerona, zadovoljio je svakoga. Najlepše se je pak dojmilo gudanje izvornutom gudalicom. Pjevanje u obće nije baš najuspjelije, ali ipak u raznoličnosti predstavljanja zgodno izpunjuje intervale. Cinematograf nije loš, a velimo tako, jer o vrstnosti njegovoj neće se moći sve dotle govoriti, dok ne bude uklonjeno držanje prikaza.

Kretanje u luci. Doček jedrenjača i parobroda od dana 26/4 do 2/5 t. g. „Virginia“ iz Trsta, „Laura“ iz Zadra, „Slavjan“ iz Milne, „Coradino“ iz Vodica, „Speculator“ iz Termoli, „Maria Stomoria“ iz Splita, „Nuova Maria“ iz Manfredone, „Antonio“ iz Rieke, „Algarve“ iz Trsta, „Salona“ iz Kotora, „Thetis“ iz Trsta, „Isca“ iz Trsta, „Zlarin“ iz Paga, „Biokovo“ iz Metkovića, „Metkovich“ iz Trsta, „Dubroynik“ iz Metkovića, „Zagreb“ iz Rieke, „Salvo“ iz Trsta, „Zara“ iz Zadra, „Budapest“ iz Rieke, „Leda“ iz Trsta, „Duna“ iz Rieke, „Tonci“ iz Rieke, „Albania“ iz Trsta, „Iva“ iz Rieke, „Danubio“ iz Špiča, „Almissa“ iz Trsta, „Budapest“ iz Brača, „Risort“ iz Trsta, „Salona“ iz Trsta, „Bathori“ iz Rieke, „Isca“ iz Metkovića, „Metkovich“ iz Metkovića, „Venezia“ iz Kotora, „Croatia“ iz Rieke, „Nibio“ iz Zadra, „Villa in mare“ iz Pescara, „N. va Filidea“ iz Rijeke, „Luisa“ iz Splita, „Guerriera“ iz Visa, „Garibaldi“ iz ?

HRVATI I HRVATICE!

Spomenite se Istre, kupujući sve djer samo žigice, papir i narodne biljege, družbe Sv. Ćirila i Metodija. * * * * *

Naše Brzojavke.

BEČ, 2. Ministar željeznicu Wittek dao je ostavku. Poslove tog ministarstva vodit će šef sekcijske Wrb.

PARIZ, 2. Prvi svibnja po cielom svetu prošao mirno. Osim običnih svečanosti, skupština, malih demonstracija, nije većih nemira bilo nigdje.

PETROGRAD, 2. Blagdani uskrsni mirno su prošli. Tako isto i prvi svibnja.

VARŠAVA, 2. Bilo je demonstracija proti vojski. Došlo je i do tučnjave. Vojska je upotrebila oružje, te je njekoliko ranjenih.

BEČ, 3. Danas je amo prispio saski kralj Fridrik August sa pratnjom. Na kolodvoru je bio svetčano dočekan od bečkog dvora i dostojanstvenika.

BUDAPEST, 3. Ministar-predsjednik Tisza ne će prisustvovati dvorskim svetčanostima prigodom dolaska saskog kralja.

BUDAPEST, 3. Liberalci će sudjelovati debati o adresi na kralja.

PETROGRAD, 3. Vesti nječkih novina sa ratišta prečerane su. U obće nema novih vrednih vesti.

LONDON, 3. Neistinite su vesti o položaju na ratištu.

JAVNA ZAHVALA.

Svima onima, koji nam prigodom bolesti i smrti naše premile

ANTONIETE

bijahu od pomoći i utjeche, najtoplje blagodarimo.

Na osobiti način pak zakvaljujemo O. Stanku Firisini i Šibenjskoj Glazbi.

ŠIBENIK, 2. Svinjna 1905.

Gbitelj Šime Peršena.